

Dokument s plenarne sjednice

B9-0162/2022

16.3.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o potrebi za hitnim akcijskim planom EU-a u cilju osiguravanja sigurnosti
opskrbe hranom unutar i izvan EU-a s obzirom na rusku invaziju Ukrajine
(2022/2593(RSP))

Herbert Dorfmann, Siegfried Mureşan,
u ime Kluba zastupnika PPE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o potrebi za hitnim akcijskim planom EU-a u cilju osiguravanja sigurnosti opskrbe hranom unutar i izvan EU-a s obzirom na rusku invaziju Ukrajine
(2022/2593(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji i Ukrajini,
 - uzimajući u obzir izjave čelnika Europskog parlamenta od 16. i 24. veljače 2022. o Ukrajini,
 - uzimajući u obzir izjave predsjednika Europskog vijeća i predsjednice Komisije od 24. veljače 2022. o dosad nezabilježenoj i ničim izazvanoj vojnoj agresiji Rusije na Ukrajinu,
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 24. veljače 2022.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2022. o ruskoj agresiji na Ukrajinu¹,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a od 2. ožujka 2022. o agresiji na Ukrajinu,
 - uzimajući u obzir Izjavu iz Versaillesa koju su donijeli čelnici država i vlada EU-a na neformalnom sastanku održanom 10. i 11. ožujka 2022.,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2021. o planu za nepredvidive situacije za osiguravanje opskrbe hranom i sigurnosti opskrbe hranom (COM(2021)0689),
 - uzimajući u obzir članak 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Ruska Federacija 24. veljače 2022. pokrenula ničim izazvanu i neopravdanu invaziju na Ukrajinu;
- B. budući da je Vijeće Europske unije donijelo početni niz sankcija protiv Rusije, uključujući sankcije usmjerene na određene pojedince, gospodarske i finansijske sankcije i trgovinska ograničenja, i da nastavlja pripremati daljnje sankcije u bliskoj suradnji s transatlantskim saveznicima i drugim međunarodnim partnerima istomišljenicima;
- C. budući da su među oštećenom civilnom infrastrukturom u Ukrajini i crnomorske luke, zbog čega je došlo do potpune blokade trgovine morskim putem koja onemogućuje

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0052.

izvoz ključnih poljoprivrednih proizvoda u različite regije, uključujući Europsku uniju;

- D. budući da je rat koji se vodi na ukrajinskom teritoriju doveo i do obustave operacija prerade uljarica i uvođenja zahtjeva za izdavanje izvoznih dozvola za neke kulture te da onemogućuje unutarnje kretanje robe, posebno hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda, što dovodi do velike oskudice hrane u Ukrajini i do manjka zaliha dostupnih za otpremu u druge zemlje;
- E. budući da su Ruska Federacija i Ukrajina među najvažnijim poljoprivrednim proizvođačima na svijetu; budući da te dvije zemlje zajedno proizvode oko 30 posto pšenice za svjetsko tržište;
- F. budući da su prema Organizaciji za hranu i poljoprivredu (FAO) Ruska Federacija ili Ukrajina (ili obje) 2021. bile među tri najveća svjetska izvoznika pšenice, kukuruza, uljane repice, suncokreta i suncokretova ulja, dok je Ruska Federacija bila glavni svjetski izvoznik dušičnih gnojiva i drugi po redu dobavljač kalijevih i fosfornih gnojiva;
- G. budući da FAO procjenjuje da bi globalni manjak ponude koji bi nastao zbog iznenadnog i naglog smanjenja izvoza žitarica i suncokreta iz tih dviju zemalja mogao dovesti do rasta ionako već visokih cijena hrane i hrane za životinje na svjetskom tržištu;
- H. budući da EU nije samo uvoznik, nego i izvoznik pšenice, koju izvozi prvenstveno u zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike, u koje se godišnje izveze oko 6 milijuna tona pšenice;
- I. budući da simulacije FAO-a upućuju na to da bi broj pothranjenih ljudi na svijetu, ako sukob dovede do iznenadnog i dugotrajnog smanjenja izvoza hrane iz Ukrajine i Ruske Federacije, 2022. i 2023. mogao drastično porasti;
- J. budući da je jamčenje sigurnosti opskrbe hranom i pristupačnosti hrane za sve prioritet Europske unije i država članica; budući da Europska unija također ima posebnu odgovornost za međunarodnu sigurnost opskrbe hranom, posebno u zemljama Sredozemlja;
- K. budući da EU ne mora samo postati neovisniji u strateškim područjima kao što su obrana ili opskrba energijom, već mora biti u stanju zajamčiti sigurnost opskrbe hranom u svakom trenutku povećanjem svojih proizvodnih kapaciteta u sektorima u kojima uvelike ovisimo o uvozu; budući da je ova kriza dokaz da se sigurnost opskrbe hranom ne može uzeti zdravo za gotovo; budući da bi se europska proizvodnja hrane trebala smatrati strateškim sektorom;
- L. budući da se Europska unija temelji na načelima solidarnosti i da će, ako ne djelujemo sada, najteže posljedice trpjeti oni koji su najranjiviji;
- M. budući da ova kriza ima i izravne i neizravne učinke na poljoprivredno-prehrabreni sektor, pri čemu su izravni učinci povezani s prekidom trgovinske razmjene s Rusijom i Ukrajinom, a neizravni s nestabilnošću cijena i troškovima proizvodnje;

- N. budući da Europska unija nakon gospodarske krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 nastoji ojačati strateške vrijednosne lance, uključujući poljoprivredno-prehrabreni lanac; budući da je nužno poticati europsku poljoprivrednu proizvodnju kako bi se osigurao kontinuitet u lancu opskrbe poljoprivredno-prehrabrenim proizvodima u kriznim vremenima;
- O. budući da rast cijena energije, goriva, sirovina i poljoprivrednih proizvoda snažno utječe na poljoprivredno-prehrabreni sektor i dovodi do znatnog povećanja troškova proizvodnje, što ugrožava kontinuitet proizvodnje i može dovesti do poremećaja u lancu opskrbe; budući da je Rusija 4. ožujka 2022. najavila obustavu izvoza mineralnih gnojiva uslijed njezine invazije na Ukrajinu;
- P. budući da su cijene sirovina za proizvodnju gnojiva dosegle najviše razine u povijesti; budući da bi se upotrebom prerađenog stajskog gnoja mogli smanjiti troškovi gnojiva za poljoprivrednike;
- Q. budući da je pravilno funkcioniranje jedinstvenog europskog tržista preduvjet za jamčenje sigurnosti opskrbe hranom; budući da je mađarska vlada nedavno odlučila zabraniti sav izvoz žitarica zbog ruske invazije na Ukrajinu, što predstavlja kršenje obveza iz Ugovora i solidarnosti EU-a;
- R. budući da će iscrpljivanje zaliha hrane za životinje imati ozbiljne posljedice za mnoga poljoprivredna gospodarstva;
- S. budući da se poljoprivredno-prehrabreni sektor još nije oporavio od krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, koja je osobito teško pogodila uzgajivače svinja i peradi;
- T. budući da će uslijed ostvarenja ciljeva održive proizvodnje, distribucije i potrošnje kao dijela strategije „od polja do stola“ u nadolazećim godinama doći do smanjenja produktivnosti obradivog zemljišta u Europskoj uniji; budući da je sigurnost opskrbe hranom u Europskoj uniji u budućnosti izravno povezana s ambicijama strategije „od polja do stola“ i zelenog plana; budući da te ambicije ne smiju dovesti do povećanja naše ovisnosti o uvozu iz trećih zemalja i ugrožavanja naše sigurnosti opskrbe hranom;
- U. budući da razvoj novih bioloških sredstava za zaštitu bilja i rješenja za biološku kontrolu na bazi bjelančevina imaju potencijal za poboljšanje zdravstvenog stanja i prinosa poljoprivrednih kultura te da se mogu koristiti uz poljoprivredne kemijske proizvode ili ih zamijeniti;
 1. najoštrije osuđuje nezakonitu, ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Ruske Federacije protiv Ukrajine i invaziju na nju, kao i sudjelovanje Bjelarusa u toj agresiji;
 2. zahtijeva da Ruska Federacija smjesta prekine sve vojne aktivnosti u Ukrajini, da bezuvjetno povuče sve vojne i paravojne snage i vojnu opremu s cijelog međunarodno priznatog državnog područja Ukrajine te da u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica;
 3. izražava čvrstu solidarnost s ukrajinskim narodom, koji već osam godina trpi posljedice ratovanja u svojoj zemlji, te najoštrije osuđuje djelovanje Rusije protiv Ukrajine;

4. izražava neutješnu tugu zbog tragičnih gubitaka života i ljudske patnje uzrokovanih ruskom agresijom te naglašava da su napadi na civile i civilnu infrastrukturu, kao i neselektivni napadi, zabranjeni međunarodnim humanitarnim pravom te stoga predstavljaju ratne zločine;
5. pozdravlja brzo donošenje sankcija Vijeća u cilju uvjeravanja Ruske Federacije da prestane s napadima na Ukrajinu; međutim, u svjetlu najnovijih napada, uključujući napade na stambena područja i civilnu infrastrukturu, ustraže na potrebi za donošenjem dodatnih strogih sankcija;

Sigurnost opskrbe hranom mora biti prioritet EU-a

6. poziva Komisiju da poduzme potrebne korake kako bi zaštitila poljoprivrednike u EU-u mjerama potpore u cilju stvaranja sigurnosti i povećanja jamstava za održavanje i, po potrebi, povećanje proizvodnje hrane na europskim poljoprivrednim gospodarstvima;
7. poziva Komisiju da preispita ciljeve i rokove određenih inicijativa u okviru europskog zelenog plana, posebno strategije „od polja do stola” i strategije za bioraznolikost, kako bi se osiguralo da njihova primjena ne dovede do gubitka proizvodnog potencijala poljoprivredno-prehrabnenog sektora EU-a i ugrožavanja europske sigurnosti opskrbe hranom;
8. poziva Komisiju da obustavi sve nove zakonodavne inicijative, posebno one povezane sa strategijom „od polja do stola” i strategijom za bioraznolikost, koje bi dovele do smanjenja poljoprivredne proizvodnje, posebno u pogledu revizije Direktive o održivoj upotrebi pesticida, ciljeva obnove prirode i dužne pažnje u lancu opskrbe;
9. smatra da se ciljevi strategije „od polja do stola” i strategije za bioraznolikost moraju analizirati na temelju sveobuhvatnih procjena učinka europske sigurnosti opskrbe hranom i stanja u susjednim zemljama te inzistira na tome da Komisija uzme u obzir te procjene učinka; odlučno poziva Komisiju da u tom kontekstu uzme u obzir procjene učinka koje su već objavili međunarodno priznati istraživački instituti;
10. smatra da se s obzirom na trenutačne okolnosti na tržištu ne može provesti cilj 10-postotnog smanjenja proizvodnih područja;
11. poziva sve države članice da provedu programe sprečavanja rasipanja hrane, naglašavajući da se rasipanje hrane mora hitno smanjiti i da bi naglasak trebao biti na sprečavanju rasipanja i gubitka hrane, s obzirom na to da sprečavanje gubitka hrane u okolnostima nedostatne opskrbe hranom može doprinijeti jačanju sigurnosti opskrbe hranom;

Hitna potreba za cjelovitim akcijskim planom u cilju osiguravanja sigurnosti opskrbe hranom

12. naglašava da je EU najveći svjetski uvoznik i izvoznik poljoprivredno-prehrabnenih proizvoda; ističe da bi EU, kako bi se povećala dugoročna otpornost naših poljoprivredno-prehrabnenih sustava, trebao poduzeti korake u cilju smanjenja naše ovisnosti o uvozu energije, primarnih proizvoda, kemikalija i kemijskih proizvoda iz trećih zemalja; ističe da kratkoročna i srednjoročna rješenja za uspostavu sigurnosti

opskrbe hranom uključuju diversifikaciju opskrbe iz trećih zemalja te poziva Komisiju da ispita moguće izvore opskrbe koji ispunjavaju EU-ove međunarodne standarde održivosti te da sklopi nove bilateralne sporazume ili ojača postojeće;

13. poziva Komisiju da predvidi moguće ruske protusankcije koje bi mogle utjecati na poljoprivredno-prehrambeni sektor, kao što su one nametnute 2014., te da utvrdi i otvorí nova tržišta kako bi se preusmjerio izvoz prehrambenih proizvoda;
14. poziva Komisiju da predstavi akcijski plan EU-a za uspostavu sigurnosti opskrbe hranom unutar i izvan EU-a na osnovi kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera;
15. poziva Komisiju da provodi mjesečne analize stanja poljoprivrednih tržišta po sektoru, s posebnim naglaskom na cijenama, količinama i lancima opskrbe; pozdravlja činjenicu da Komisija koristi nedavno uspostavljeni trajni Europski mehanizam za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom (EFSCM), koji okuplja stručnjake iz javne i privatne sfere u poljoprivredno-prehrambenom sektoru; međutim, poziva Komisiju da o sadržaju tih rasprava obavijesti Parlament kako bi mogao imati koristi od svih informacija potrebnih za upravljanje krizom;
16. podsjeća da je dramatično povećanje cijena gnojiva, koje će imati velik utjecaj na cijeli poljoprivredno-prehrambeni sektor, prethodilo ruskoj invaziji u Ukrajini; naglašava da će te cijene i dalje rasti jer su povezane s cijenama prirodnog plina; stoga odlučno poziva Komisiju da počne ukidati antidampinške pristojbe na gnojiva proizvedena u trećim zemljama; nadalje, žali zbog činjenice da Komisija u svojoj komunikaciji od 8. ožujka 2022. naslovljenoj „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju” (COM(2022)0108) nije spomenula konkretno pitanje gnojiva;
17. napominje da bi trebalo što prije i u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti alternativne organske izvore hranjivih tvari kako bi se smanjila naša ovisnost o kemijskim gnojivima; poziva Komisiju da se pozabavi zakonodavnim i praktičnim preprekama za ostvarenje tog rješenja za našu ovisnost o uvozu kemijskih gnojiva i resursa iz trećih zemalja;
18. poziva Komisiju da povisi granične vrijednosti za primjenu dušika iz stajskog gnojiva, kao što je oporabljeni dušik iz stajskog gnoja tj. RENURE (engl. *RECovered Nitrogen from manURE*), u skladu s graničnim vrijednostima za gnojiva; poziva Komisiju da razmotri i privremeno odstupanje kako bi se brzo smanjio trošak gnojiva i da radi na dugoročnom okviru kako bi se poboljšala kružnost poljoprivrednih gospodarstava i smanjila ovisnost o resursima iz trećih zemalja;
19. ističe potrebu za strategijom koja će uključivati održivo intenziviranje kojim će se omogućiti povećanje proizvodnje s manje sirovina;
20. očekuje od Komisije da u svojem izvješću Parlamentu i Vijeću o funkcioniranju zajedničke ribarstvene politike posveti pozornost potrebi da se postigne korist za gospodarstvo, društvo i zaposlenost te da se doprinese dostupnosti opskrbe hranom; potiče Vijeće da se angažira u političkoj raspravi o zajedničkoj ribarstvenoj politici, njezinoj provedbi i reformi;

21. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog naglog povećanja operativnih troškova u sektoru ribarstva; ističe da su mnoga plovila diljem Unije trenutačno privezana u lukama jer cijene ribe pri prvoj prodaji ne pokrivaju povećane troškove proizvodnje;

Osiguravanje pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda

22. ustrajan je u tome da se mora zajamčiti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta u pogledu poljoprivrednih proizvoda i da se moraju izbjegavati zabrane izvoza u druge države članice; traži od Komisije da u tom pogledu bude posebno oprezna i da poduzme hitne mjere protiv mjere kojom je Mađarska uvela zabranu izvoza žitarica;
23. skreće pozornost na potrebu za praćenjem i provedbom uvjeta poštenog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu u pogledu neopravdanih povećanja cijena određenih prehrambenih proizvoda; naglašava da je potrebno pojačati praćenje mogućih situacija u kojima neka poduzeća mogu stvoriti monopol na unutarnjem tržištu u poljoprivredno-prehrambenom sektoru te ističe da je potrebno bez odgađanja poduzeti mjere za sprečavanje takvog razvoja događaja;
24. poziva Komisiju da razmotri mjere za sprečavanje špekulacija povezanih s povećanjem cijena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda;

Omogućavanje poljoprivrednicima u EU-u da osiguraju sigurnost opskrbe hranom kroz zajedničku poljoprivrednu politiku i druge oblike potpore

25. poziva Komisiju da državama članicama omogući fleksibilnost kako bi poljoprivrednicima mogle privremeno dopustiti poljoprivrednu proizvodnju na ekološki značajnim površinama i, ako je potrebno, korištenje sredstava za zaštitu bilja i gnojiva;
26. poziva na hitno provođenje mjera protiv tržišnih poremećaja koje su predviđene člankom 219. Uredbe o zajedničkoj organizaciji tržišta kako bi se pružila potpora najteže pogodjenim sektorima;
27. poziva Komisiju da bude spremna, ako bude potrebno, poduzeti dodatne izvanredne tržišne mjere na temelju Uredbe o zajedničkoj organizaciji tržišta, kao što je aktiviranje članka 222., kako bi se omogućila uspostava mehanizama za bolje usklađivanje ponude i potražnje;
28. poziva Komisiju da mobilizira pomoć za privatno skladištenje za najteže pogodjene sektore kako bi se privremeno smanjili učinci kratkoročnog viška ponude određenih proizvoda, posebno u sektoru svinjskog mesa, koji već nekoliko mjeseci trpi zbog povijesno teških tržišnih uvjeta;
29. poziva Vijeće i Komisiju da hitno oslobole kriznu pričuvu u iznosu od 479 milijuna EUR kako bi se poljoprivrednom sektoru pomoglo da se nosi s trenutačnim tržišnim izazovima; napominje, međutim, da se ta krizna pričuva ne može dopuniti sredstvima iz zajedničke poljoprivredne politike nakon što se iscrpi; stoga poziva na hitno oslobođanje dodatnih sredstava spremnih za mobilizaciju u slučaju da se krizna pričuva iskoristi;

30. poziva Komisiju da podupre sektorske organizacije kako bi se osigurala nova uvozna tržišta koja će zajamčiti opskrbu hranom i poljoprivrednim sirovinama, posebno u pogledu stoke, čime bi se izbjeglo ugrožavanje sigurnosti opskrbe hranom u Europi;
31. poziva Komisiju da predloži sveobuhvatnu europsku strategiju za bjelančevine kako bi se povećala europska proizvodnja bjelančevina i smanjila ovisnost Unije o trećim zemljama u tom pogledu;
32. poziva Komisiju da tijekom 2022. omogući fleksibilniju primjenu zahtjeva u okviru zajedničke poljoprivredne politike, uključujući predujmove za proizvođače i povećanje udjela predujmova s 50 na 70 posto;
33. poziva Komisiju da poduzme sve potrebne mjere, posebno u pogledu državnih potpora, kako bi se omogućila šira potpora sektorima koji su najteže pogodjeni krizom;
34. poziva Komisiju da razmotri mogućnost izmjene privremenog okvira za državne potpore donesenog u ožujku 2020. kako bi se državama članicama omogućilo da iskoriste punu fleksibilnost u skladu s pravilima o državnim potporama u cilju potpore gospodarstvu;

◦
◦ ◦

35. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiju.